

1905-09-28

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København (Danmark)

Omtalte personer:

Edvard Brandes

Henrik Cavling

Karen Hannover

Johannes Hansen-Ott

Erik Henrichsen

Viggo Hørup

Pietro Krohn

Kunstindustrimuseet

Peter Nansen

Johan Rohde

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/1/5 - H

DOKUMENTINDHOLD

Edvard Brandes og Viggo Hørups familie er ikke tilfredse med Willumsens udkast til Hørup-monumentet. De synes, udkastet mangler en ydre lighed med Viggo Hørup. Hannover mener derimod ikke, at ligheden er det væsentligste i et monument. Han synes, at Willumsens udkast er karakterfuldt, smukt i linjen og nær det fuldkomne - og han vil arbejde for, at udkastet bliver realiseret. Flere kunstnere er af samme opfattelse som Hannover og vil ligeledes arbejde for sagen.

TRANSSKRIFTION

Vesterbrogade 56

København V

28.IX.05

Kære Willumsen,

Tak for Deres Tilbud om at købe de beskrevne Ørenringe til Museet.

Vi modtager gerne Deres Tilbud i Tillid til Deres Smag.

Dernæst til Deres Udkast til Monumentet for Hørup, som efter nogle

Dages Ophold i Edv. Brandes' Hus befinder sig i min Varetægt paa

Museets Kontor, hvor kun rette Vedkommende faar Adgang til den.

Lad mig iøvrig sige Dem med det samme, at jeg selv hører til de sidste.

Jeg har opdaget, at jeg, mod min Antagelse, er Medlem af Komiteen, -

dog ikke mere end 1 af dennes 200 ordinære Medlemmer.

Samtidig med, at jeg modtog Anmodningen fra Brandes om at tage Deres

Udkast i Forevaring, fik jeg af Cavling at vide, at Brandes og Hørups meget

bestemt havde taget Afstand fra Deres Arbejde og endog allerede havde

drøftet Muligheden af at yde Dem et mindre Gratiale, for at De ikke skulde

have spildt Deres Tid helt. Jeg kendte ikke den Gang Deres

Udkast, og jeg indskrænkede mig derfor til at bemærke, at Brandes og

Hørups Familie jo ikke kunde tage nogen Bestemmelse egenmægtigt;

exempelvis fordrede jeg selv som Medlem af Komiteen af have Ret til at

afgive mit Skøn i den Sag. Det skal navnlig have været over Mangel paa

Lighed, Familien beklager sig. Men herimod indvendte jeg paa Forhaand,

at jeg har staaet Fadder til ikke saa faa Buster uden en eneste Gang at

opleve fuldstændig Tilfredshed med Ligheden af den Fremstillede hos

dennes nærmeste. Endvidere, at den strænge Lighed for mig ikke var det

væsentligste, eftersom om 50 Aar ingen spørger derom.

Igaar kom saa Udkastene mig i Hænde, og i Dag kan jeg glæde Dem med

at meddele, at jeg er parat til at sætte Tid og Flid ind paa at faa Deres

Statue af Hørup rejst. Unødvendigt at drøfte Monumentet i dets udvidede

Form, d.v.s. med Bondemanden; thi der er jo ikke Halvdelen af de Penge

til Stede, det i denne Skikkelse vilde koste. Heller ikke tror jeg, det vilde blive heldigt

saaledes. I bedste Fald vilde der fremkomme en Scene mellem to Figurer; i alle Fald vilde det være vanskeligt, for ikke at sige umuligt for Dem at lade Beskueren ane Masserne bag den ene Bondemand. Men som sagt: vi behøver ikke at drøfte det; thi Tanken om at realisere Monumentet i denne Form er fuldstændig udelukket.

For Skitsen til Statuen af Hørup og dennes Buste har jeg derimod den største Sympathi. Jeg finder Ligheden baade i den ene og den anden forbavsende god. Busten glimrer med alle gode Egenskaber; Skitzen til Statuen er plastisk nær det fuldkomne, skøndt Opgaven jo ikke er det. Det er noget nær første Gang, jeg har set en Mand i Frakke og Buxer fra vore Dage behandlet saaledes i et plastisk Arbejde, at Frakken og Buxerne ikke blev saarende stygge.

Deres Skitze er smuk i sine Linjer og udmærket karakterfuld. Den gengiver fortrinligt det formløse ved Hørups Optræden. Blot kunde jeg ønske, at De havde ladet H. have sin venstre Haand i Lommen. Baade for at skaffe Haanden et Støttepunkt og for yderligere at frembringe det rette Indtryk af H. Saaledes stod han

gærne, naar han talte.

Som sagt: jeg er lutter Beundring for disse Udkast. Jeg ynder ikke, at de to Led af Fodstykket er stillede paa Kryds af hinanden; men Ideen med den grundlovskransede Estrade, paa hvilken Figuren staar, er god. Meget smuk er ogsaa Deres store Akvarel. Der er den rette Grundlovsstemning i den; man kan mærke paa den, at man netop holder ved d. 5^{te} Juni. Men Tegningen synes mig ellers at bekræfte Formodningen om Umuligheden af at faa mere end en Scene mellem to ud af Monumentet i denne Form. Jeg havde i Formiddags indstævnet nogle Mennesker til at tage Deres Udkast i Betragtning: Johan Rohde, Erik Henrichsen, adm. Direktør for Politiken Hansen-Ott, Cavling, P. Nansen. De to sidste blev forhindrede og kom ikke. De andre var derimod ganske enige med mig i min Opfattelse og lovede mig deres Medvirkning til at føre Sagen igennem. Med Rohde, som var lige saa glad, som jeg, over Statue-Skitzen og Busten, drøftede jeg Muligheden af at foranstalte en samlet Udtalelse fra Kunstnere

til Fordel for Deres Arbejde, hvis Hørups vedblivende skulde vægre sig ved at godkende det. Foreløbig vil jeg sørge for, at nogle flere faar det at se for saaledes at øve nogen Indflydelse paa Stemningen eller i hvert Fald sondere dem. Imidlertid, d.v.s. medens dette staar paa, vil jeg – alt under Forudsætning af, at De betragter Sagen som værende i gode Hænder – bede Dem forholde Dem selv passivt til dens videre Forløb. Meget hurtigt

kan dette ganske sikkert ikke gaa for sig. Der maa jo nedsættes et Forretningsudvalg indenfor den store Komité. Der maa endvidere tænkes over, hvorledes de manglende Penge skal skaffes til Veje. Komiteen raader, saa vidt jeg véd, kun over 10-11000 Kroner. Før jeg har faaet Sæde i det nævnte Forretningsudvalg, fra hvilket man vel ikke godt kan udelukke mig, kan jeg naturligvis intet direkte foretage mig, og jeg har desuden – formedelst Krohns Sygdom – saa enormt meget andet at gøre i denne Tid, at De maa have nogen Taalmodighed m.H.t. det Arbejde, jeg skal gøre i Deres Sags Tjeneste. Love Dem, at De sluttelig vil gaa sejrende ud af den Strid, der vil komme til at staa, kan jeg naturligvis ikke. Men jeg sagde i Dag til Henrichsen og Rohde: den Sag sætter vi altsaa igennem, og med deres og andres Hjælp nærer jeg noget Haab om, at det skal ske.

Men til Flyttedag – umuligt! De maa have Taalmodighed. -

Saa er De altsaa saa venlig at besørge det omtalte Smykke for os.

Pengene for det kan De faa, naar De ønsker det.

Venlig Hilsener fra min Kone og

Deres hengivne

Emil Hannover

Undskyld den jaskede Form i mit Brev. Jeg har henvend 20 andre at skulle skrive i Aften.

Vesterbrogade 56

Nöbunham V

28. IX. 05

Kari Willmussen,

Tak for Deres Tillid om at træde
de beskrevne Fremring til Mødet.
Vi modtager gerne Deres Tillid
i Tillid til Deres Smag.
Dernæst til Deres Bekendelse til Mo.
numentet for Hørsing, som efter nogle
Dages Ophold i Eds. Brantes' Hüs
bestuden sig i min Varetagelse fra
Mødet Kontor, hvor min rette
Velkommen til faar Afgang til Dem.
Lad mig iøvrig sig Dem med et
samme, at jeg selv hører til de sidste.
Jeg har oplyst, at jeg med min
Antagelse, er medlem af Komiteen,
— dog ikke mere end 1 af de ca.
200 ordinære Medlemmer.
Samtidig med, at jeg modtog Anmod-
ningen fra Brante om at tage Deres
Bekendelse i Forevaring, fik jeg af Carl
at vide, at Brantes og Hørsing meget
bestemt havde taget afstand fra
Deres Arbejde og endog allerede havde
Drøftet Mødeligheden af at øde Dem
et mindre Gæstgæst, for at de ikke
skulde have spillet Deres Tid væk
helt. Jeg kunde ikke den Gang Deres

Udstaet, og i indskrænkhet mig
dege til at bemærke, at Brautts og
Wærns, Familie jo ikke kunde tage
nogen Bestemmelse egenmagtig; eksempel
vis forstod i sig selv som Medlem af
Komiteen at have Ret til at afgive
mit Skøn i Dag. Det skulde navnlig
have været oven Maaske paa Lighed,
Familjen beklagede sig. Men herimod
indvandt i sig paa Forhaand, at i sig
har staaet. Faldet til ikke saa far
Büste uden en eneste Gang at op-
leve fuldstændig Tilfredshed med
Ligheden af den Fremstillede hos dem
nærmeste. ~~At~~ Endvidere, at den
stange Lighed for mig i sig var det
væsentlige, eftersom om 50 Aar
ingen spørger derom.
I saa henseende saa Udstaet mig
i Hende, og i Dag kan jeg glæde dem
med at meddele, at i sig er parat til
at sætte Tid og Bli i sig paa et for
Dens Statue af Wærns reist. Utaal-
vendigt at drøfte Monumentet i
dets indvirkede Form, d. s. s. med
Bautmannen; thi der er jo i sig
Maalstilen af den Tunge til Stille, det
i denne Stil huler med hvide. Næste
ikke kan i sig, det vilde blive heldigt

railetes. i bedste Fald vilde der frem-
bringe en Scene mellem to Figurer;
i alle Fald vilde det være vanskeligt,
for ikke at sige umuligt for dem at
lade Beskriveren omne Messerne byg
dem en Boudoir. Men som sagt:
vi behøve ikke at drøfte det; thi
Tanke om at realisere Monumentet
i denne Form er fuldstændig iada-
løst.

For Skitsen til Statuen af Hørups og
dennes Buxer har jeg drømt den
stærke Sympathi. Jeg finder Ligheden
baad i den ene og den anden forbar,
sendt god. Buxeren glimrer med alle
godt Egnshaber; Skitsen til Statuen
er plastisk var det fuldkomne,
skøndt Ornaven jo ikke er det. Det
er noget var første Gang, jeg har set
en Mand i Trakten og Buxer for
vare Dag behandlet saaledes i et
plastisk Arbejde, at Trakten og
Buxen ikke blev saarende styffe.
Deres Skitser er smukke i sine Linjer
og indmærket karakterfuldt. Den
jærgiver fortvælnet det formlose ved
Hørups Optreden. Blot tænkt jeg
om det hadt lidt H. have sin
værdige Haand i Lommen. Baad
for at skaffe Haanden et Støttepunkt
og for gyaligere et frembringende det
ville indtræde af H. Saaledes stod han

gæmme, naar han talte.
Som sagt: jeg er liden Bemærking
for disse Udkast. Jeg spæde i mig, at
de to Led af Forliget er stillet paa
Kjeds af hinanden; men i den med
den grundlovsbranset Udkast, paa
hvilkem Bøgen staa, er god. Mest
værdig er ogsaa dens store Akkord.
Der er den rette Grundlovsstemning i
den; man kan mærke paa den,
at man netop holdt ved 2. 5^{te}
Juni. Men Tegnene synes mig
ikke ^{at} beskæftige. Forordningen om
Uenigheden af at paa mere end
en Scene mellem de led af Moni.
mentet i denne Form.

Jeg havde i Formiddag indstaaet
noget menneske til at tage dens
Udkast i Betragtning: Johan Rohde,
Birk Myricksen, adm. Direktør for
Politikens Hæms = Ott, Carlberg,
P. Nansen. De to sidste blev forhindret,
som ikke. De andre var derimod
jævnst enige med mig i min Op-
fattelse og lovede mig deres Medvirk-
ning til at føre Sagen i gennem. Med
Rohde, som var lige saa glad, som jeg
over Statens Skitse og Bøgen, Drøft-
ted jeg Nødvigheden af at foranstaltte
en saadant Udstillelse for Kunstens

til Fortæl for Deres Arbejde, hvis
Hærings vedblivende skuld være
sig ved at gødtende det. Forløbig vil
I søge for, at nogle flere gøre det at
se for saaledes at øve nogen indfly.
Dere par Stemminger eller i hvert
Fald sødere Dem i midlertid, d. s. s.
medens dette staae par, vil jeg - alt
under Forudsætning af, at de betragte
Sagen for godt Hænde - bed Dem forholde
Dem selv passivt til dens videre
Forløb. Meget høitligt kan dette ganske
sikkert ikke gaa for sig. Der naar jo
nedsættes et Forordningsudvalg indunder
den store Komite. Der naar endvidere
Hændes over, hvorledes de manglende
Penge skal skaffes til Vej. Komiteen
raader, saa vil jeg vil, naar over
10-11000 Kroner. For sig har faaet
Sag i det nævnte Forordningsudvalg,
for hvilket man vil i alle gødt kan
indskrænke mig, kan jeg naturligvis
intet Direkte foretage mig, og jeg har
Desuden - formidlet Kronens System
- saa maaned meget ^{andst} at gøre i denne
Tid, at de naar have nogen Taal,
modtaget m. H. T. Det Arbejde, jeg
skal gøre i Deres Sag Tjeneste. Lov
Dem, at de stultelig vil gaa sejrende
ud af den Strid, da vil komme til at
staa, kan jeg naturligvis ikke. Men

isagt i Dag til Hverisning og Rolud:
den Sag setter vi altsaa i gjenem,
og med Deres og andres Hjelp naer
is naagt Naab om, at det skal
ske.

Men til Skyldtag - især! og
maa have Taknemlighed. -

Saa er de altsaa saa venlig
at besvare det omfattende Smagstue for
os. Tungen for det kan de faa,
naar de ønsker det.

Venlige Hilsener fra min Datter

?

Deres hengivne

Emil Mønstern

Undskyld den jasket Form i
mit Brev, is har kunnet 20
andre at skulle skrive i Aften.